Enerģētikas un vides aģentūrai
e-pasts: pasts@eva.gov.lv

SIA "K2 Ventum"
e-pasts: info@k2ventum.lv

Par SIA "K2 Ventum" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu paredzētajai darbībai: "K2 Ventum vēja elektrostaciju parka būvniecība un 330/110kV elektropārvades pieslēguma izveide Dienvidkurzemes novadā un Kuldīgas novadā"

SIA "K2 Ventum" 2025. gada 30. jūnijā Dienvidkurzemes novada Pāvilostas kopienā sabiedriskajā apspriešanā prezentēja ietekmes uz vidi (IVN) novērtējuma ziņojumu (turpmāk – ziņojums), iecerei būvēt līdz 46 vēja elektrostacijas (VES) (katras VES jauda ~7,2 MW ar kopējo VES parka jaudu līdz ~332 MW). VES maksimālais augstums ~250 m, maksimālais rotora diametrs ~170 m.

Izvērtējot ziņojumu, SIA "K2 Ventum" ietekmes uz vidi izvērtējumā atklājām, turpmāk minētus, būtiskus trūkumus, pārkāpumus un fikcijas.

1. **<u>Juridiskais aspekts.</u>**

K2Ventum organizētā publiskā apspriešana neatbilst šāda pasākuma organizācijas kārtībai un normatīviem, vairākos aspektos.

-SIA "K2 Ventum" viena projekta publisko apspriešanu organizēja vienlaikus divās pašvaldībās (Dienvidkurzemes novadā un Kuldīgas novadā), prezentējot vienu un to pašu IVN ziņojuma projektu, liekot dažādu pašvaldību iedzīvotājiem attālināti klausītie citā pašvaldībā notiekošu publisko apspriešanu. Novērojams būtisks, **normatīvo aktu pārkāpums**, kas attiecas uz sabiedriskās apspriešanas organizatorisko formu, tādējādi liedzot **iedzīvotājiem reālas līdzdalības iespējas. Minētais liecina par sabiedrības diskriminēšanu.**

Ministru kabineta 2014. gada 14. janvāra noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā veic ietekmes uz vidi novērtējumu" (turpmāk – MK noteikumi Nr.18) 45. punktā noteikts, ka *sanāksmi vada pašvaldības pārstāvis.* Vienas vienotas apspriedes organizēšanā nav iespējams nodrošināt**, ka katras pašvaldības iedzīvotāju intereses pārstāv un aizstāv atbilstoši normatīvo aktu prasībām**. Vienā sanāksmē nav iespējams nodrošināt, ka **katras pašvaldības pilnvarots pārstāvis vada sabiedrisko apspriešanu**, uzklausa savas teritorijas iedzīvotāju jautājumus un nodrošina vietējā līmenī nozīmīgu informācijas apmaiņu.

Vienas vienotas sabiedriskās apspriedes organizēšana dažādās pašvaldībās nav savienojama ar Pašvaldību likuma 1. panta jēgu un mērķi. Šāda prakse apiet pašvaldības autonomiju, ierobežo tās institucionālo lomu un funkciju izpildi, un neatbilst likuma garam, kas uzsver pašvaldības kā vietējās sabiedrības interešu pārstāves nozīmi.

Būtiski:

1) Pašvaldība nav vienkārši administratīva vienība, bet suverēna sabiedriskās pārvaldes institūcija, kas pārstāv savu teritoriju un tās iedzīvotājus;

2) Pašvaldībai ir funkcionāla loma arī publiskās apspriešanas procesā, īpaši vides jomā, piemēram, piedalīšanās IVN sanāksmē, tās vadīšanā saskaņā ar MK noteikumiem Nr.18;

3) Organizējot vienotu publisko apspriešanu, nav izpildīts Pašvaldību likuma 2. panta pirmajā daļā, pašvaldības domei noteiktais pienākums, nodrošināt tai tiesību aktos noteikto funkciju un uzdevumu izpildi savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs;

4) Vienas apvienotas sanāksmes ietvaros nav iespējams atsevišķi identificēt katras pašvaldības iedzīvotāju intereses;

5) Nav iespējams organizēt publiskās apspriedes procesu, kuru vada tieši attiecīgās pašvaldības pārstāvis, kā to nosaka MK noteikumi Nr. 18 45. punkts, kas konkrētajā gadījumā arī netika izdarīts.

Iepriekš minētais uzskatāmi liecina, ka pieļautā konkrētās sabiedriskās apspriešanas organizatoriskās formas neievērošanā, apiet vietējo pārvaldību, pārkāpjot pašvaldības patstāvību. Tā kā sanāksmi organizēja SIA "K2 Ventum" "kopā divām pašvaldībām", pašvaldības kā sabiedrības interešu aizstāvētājas loma ir būtiski degradēta.

Organizējot procedūru, kurā tiek apieta pašvaldības kā demokrātiski leģitimētas institūcijas iesaiste IVN procesā, mērķtiecīgi tiek kropļots valsts pārvaldes tiesiskais ietvars, padarot sabiedrības līdzdalību formālu, nevis reālu.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pants nosaka, ka valsts pārvaldi organizē likumīgi, un tā darbojas tikai likumā noteiktajā kārtībā. Tādējādi valsts pārvaldi, konkrētajā gadījumā – IVN procesa uzraudzību, organizē ārpus normatīvā regulējuma, pārkāpjot tiesiskuma principu.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 11. panta tvērumā, labas pārvaldības princips pieprasa iestādei, nodrošinot privātpersonai iespēju īstenot savas tiesības un likumiskās intereses pēc iespējas vienkāršā, saprotamā un lietderīgā veidā. Šī paša likuma 13. pants nosaka institucionālās kompetences principu - iestāde darbojas savas kompetences ietvaros.

Ja pašvaldībai netiek ļauts vadīt sanāksmi un faktiski nepiedalīties kā IVN procesa līdzatbildīgajai pusei, tad pašvaldības institucionālā kompetence ir ierobežota, kas ir tiesību pārkāpums no augstāka līmeņa iestāžu vai SIA "K2 Ventum" puses.

SIA "K2 Ventum" organizējot vienotu sabiedrisko apspriešanu divām pašvaldībām:

- Nav ievērojusi Valsts pārvaldes iekārtas likumu, īpaši 10., 11. un 13. pantu;
- Būtiski ignorēts iestāžu savstarpējās sadarbības un kompetences princips;
- Iedzīvotāju tiesības uz efektīvu, tiesisku un saprotamu līdzdalību, kā arī uz iestādes rīcību normatīvā kārtībā - ir apdraudētas.
- Ierobežo iespēju iedzīvotājiem pilnvērtīgi izteikties, jo apspriešana nenotiek viņu pārstāvētajā pašvaldībā;
- Ierobežo vietējo iedzīvotāju līdzdalību un interešu pārstāvību, ņemot vērā konkrētās teritorijas īpatnības, problēmas, vides un infrastruktūras riskus;
- Apgrūtina piekļuvi informācijai un dalību sanāksmei, īpaši digitāli mazāk aizsargātām grupām;
- Apiet teritoriālo kontekstu, kas ir būtisks IVN procesā.

Minētais ir pretrunā ar labas pārvaldības principu – iedzīvotāji nav vienlīdzīgos un saprotamos apstākļos, tas ir pretēji ētiskajai kārtībai. Šāda prakse **formāli imitē apspriešanas procesa izpildi,** bet būtiski **ierobežo sabiedrības līdzdalību**, apdraudot IVN procesa leģitimitāti, un pat valsts demokrātisko iekārtu.

-Publiskā apspriede noritēja, pārkāpjot MK noteikumu Nr. 18 45. punkta prasības.

Minētais MK noteikumu Nr. 18 punkts saprotami noteic, ka sanāksmi vada pašvaldības pārstāvis. Tomēr konkrētajā sanāksmē 2025. gada 30. maijā sanāksmes vadību īstenoja SIA "K2 Ventum" piesaistīts pārstāvis, kas nav tiesību subjekts, kuram būtu, likumā noteiktā kārtībā, deleģētas tiesības vadīt sanāksmi. Savukārt Dienvidkurzemes novada pašvaldības pārstāvji sanāksmē piedalījās pasīvi un nepildīja normatīvajos aktos noteikto sapulces vadītāja funkciju. Līdz ar to sapulcē nebija nodrošināta neatkarīga, normatīvajiem aktiem atbilstoša, publiskās apspriešanas vadība. Minētais pierāda, ka sapulces organizēšanā pieļauts būtisks, sabiedrības līdzdalības principa pārkāpums. Līdz ar to nevar atzīt, ka sabiedriskajā apspriešanā nodrošināta objektivitāte.

- SIA "K2 Ventum" nespēja nodrošināt ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pielikumus valsts valodā.

Publiskās apspriešanas laikā un iepriekš publiskotajā dokumentācijā vairāki būtiski IVN pielikumi bija pieejami tikai svešvalodā. Atsevišķi tehniskie materiāli, tostarp karšu materiāli, trokšņu un mirgošanas modelējumi, netika tulkoti vai skaidroti valsts valodā, tādējādi padarot tos sabiedrībai nesaprotamus.
-Šāda SIA "K2 Ventum" rīcība pārkāpj:

- Latvijas Republikas Satversmes 4. pantu, kas nosaka, ka valsts valoda ir latviešu valoda;
- Valsts valodas likuma 3. un 10. pantu, kur noteikts pienākums publiskajā pārvaldē izmantot un nodrošināt informāciju latviešu valodā;
- Satversmes 100. pantu, kas garantē ikvienam tiesības saņemt informāciju, tai skaitā arī par projektiem, kas var būtiski ietekmēt vidi, īpašumus vai veselību;
- Aarhus konvenciju, kas garantē sabiedrībai tiesības uz savlaicīgu, saprotamu un efektīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos vides jautājumos.

SIA "K2 Ventum" pārkāpumi būtiski ierobežo iedzīvotāju iespējas izprast ietekmes novērtējuma rezultātus un piedalīties sabiedriskajā apspriešanā jēgpilni, pilnvērtīgi un juridiski nozīmīgā veidā. Tāpēc ir pamatoti atzīt, ka publiskās apspriešanas process nav noticis tiesiski leģitīmā un, sabiedrības līdzdalību nodrošinošā, veidā. Tādēļ publiskās apspriešanas sanāksmi nevar uzskatīts par derīgu procedūras posmu, ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

2. ***Vizualizācijas neatbilst reālajai ainavai dabā.***

Salidzinot reālās situācijas pie reāli eksistējošiem vēja parkiem, Igaunijas, Lietuvas, Polijas, Vācijas, Čehijas, Dānijas valstu teritorijās, veicot foto fiksācijas, viegli saprotams, ka K2Ventum izstrādātais vizualizāciju materiāls ir maldinošs. Reālu informāciju rosinu veidot no dabā iegūtiem foto materiāliem, ko viegli iegūt apmeklējot un ar profesionālu foto-video aparatūru fiksējot lidzigu VES darbību mūsu tuvējās kaimiņvalstīs, šādu lauka pētījuma materiālu pievienojot IVN, nevis paļauties uz iespējamu datorgrafisko modeli, ar kuru nelielās robežās manipulējot, var maldināt sabiedrību.

3. ***Iekārtu demontāžas, utilizācijas un sanācijas pasakumi pēc ekspluatācijas pabeigšanas.***

IVN ziņojumā demontāžas process pieminēts neskaidri, vairak attiecinot uz iekārtām, praktiski neskarot Betona pamatņu demontāžu un grunts sanāciju pēc tam.
Sabiedriskās apspriešanas Projekta prezentācijas sadaļā, pieminēta Daļēja demontāža vēja ģeneratoru betona pamatiem, virskārtā, lidz 1-2m dziļumam, un ***formulējot atlikušo Būvgružu apjomu, kas paliks kā "klints", bez grunts sanācijas, kas pilnīgi noteikti neatbilstu reāli pieļaujamai situācijai, pārkāpjot MK būvgružu un bīstamo atkritumu pārstrādes un utilizācijas nosacījumus****, kā arī veicina ārkartigi būtisku Vides piesārņojuma palielinājumu nākotnē, kas neatbilst Satversmes 115.punkta saturam par personas vai personu grupas* Tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē, kas primāri aizsargā personu, tās iespējas dzīvot tādā vidē, kurā tā var pilnvērtīgi, cilvēka cieņai atbilstoši funkcionēt un attīstīties".
Šādas tiesības Valsts un pašvaldību institūcijām, ar saviem lēmumiem, primāri jānodrošina iedzīvotājiem un to nākamajām paaudzēm!
nav izvērtēta šāda ļoti apjomīgu betona pamatņu ietekme uz gruntsūdeņu tīklu, izjaucot dabisko balansu, plašā teritorijā, kas būtiski ietekmēs vidi, augu valsti, biotopus, apkārtnes iedzīvotāju labbūtību, zemju apūdeņošanu, dārzkopību, ūdensapgādi, utt.,utml., radot ievērojamus zaudējumus apkārtnes iedzīvotāju kopienai, kā arī turpmākas neprognozējamas izmaiņas zemes, īpašumu lietošanas iespējās.

4. Meža zemju aizsardzība, saskaņā ar ES regulu 2020/852

regulas būtība ir – ilgtspējīga mežu apsaimniekošana, kas nav savienojama ar Vēja elektrostaciju (VES) attīstību meža teritorijās!(regulas preambulas 32 punkts. Tās mērķis ir apturēt vai novērst meža teritoriju degradāciju, atmežošanu un dzīvotņu izzušanu. K2Ventum projekta iecere parkāpj šos principus visos tās aspektos, vel vairāk, meža zemju atjaunošana vairs nebūs iespējama.

5. **Loģistika, maršruts, ceļu izmantošana.**

IVN ziņojumā nav norādīts maršruts, pa kuru plānots pārvest šādu ārkārtīgi apjomīgu un smagu kravu, tātad, nav norāditi arī izmantojamie ceļi, to stāvoklis un atbilstība, šāda veida un tonnāžas lielgabarīta kravām. Nav norādītas transporta nosaukumi vai markas, ar kādiem plānots šādu kravu pārvest. Nav norādīts nepieciešamais atmežošanas apjoms, lai nodrošinātu nepieciešamos radiusus, pagriezieniem un iebrauktuvēm būvlaukuma teritorijā. Nav ceļu slodžu, izturības aprēķinu, lai konstatētu, ka maršrutā ieplānotie ceļi, caurteces, tilti, servitūti u.tml. būtu piemēroti šāda veida un smaguma kravu pārvadāšanai.
Bez šādas informācijas, IVN uzskatāms par nepilnīgu un pat maldinošu, jo nav apskatīti vairāki VES izveides aspekti, kas, šajā stadijā, uzskatāmi par slēptiem no sabiedrības.

6. **Papildu iepriekš minētajam, ziņojumā nav sniegta pietiekama un pārbaudāma informācija.**
   - Nav izvērtēts iespējamais piesārņojuma risks, ko rada, dažādu VES izmantoto vielu izdalīšanās lietus ūdeņu, vējā izkliedētu daļiņu vai mehāniskas erozijas ceļā, kā arī to uzkrāšanās apkārtējā vidē ilgtermiņā.
   - Nav veikts risku modelējums vai izkliedes simulācija (piemēram, PBT vielu vai PFAS noturība vidē, nokrišņu noteces ceļi), kā to paredz Eiropas Savienības normatīvie akti un REACH regula attiecībā uz vielām ar ilgstošu ietekmi uz vidi.
   - Nav nodrošinātas sabiedrības tiesības uz pilnvērtīgu informāciju par vides riskiem, kā to nosaka Ārhūsas konvencija un Latvijas normatīvie tiesību akti.
   - Nav informācija par vēja turbīnu lāpstiņu pretapledojuma pārklājumu vai aktīvo atkausēšanas vielu sastāvu (ķīmiskais nosaukums, CAS Nr., izcelsme, SDS);
   - Nav uzrādītas VES rotora lāpstiņu pārklājumā izmantotās vielas atbilstoši *hazard* (H) klasifikācijai[1] saskaņā ar CLP;
   - Nav norādīts rotora lāpstiņu pretapledojuma pārklāšanai gadā lietojamo, nolietoto un vidē potenciāli nonākošo vielu daudzumu (kg vai l);
   - Nav norādīti iespējamiem emisiju ceļiem **(**noteces ūdeņi, virszemes notekas, aerosoli u. c.);
   - Nav informācija par pārklājuma mikrodaļiņu uzkrāšanos augsnē, gruntsūdeņos, dzīvajos organismos;
   - Nav vides risku un piesārņojumu novēršanas un kontroles pasākumu analīze (notekūdeņu savākšana, filtri, barjeras, monitoringa sensori);
   - Nav uzskaitīti visi bīstamie atkritumi un to kods, nav arī licencēta atkritumu apsaimniekotāja dati un atkritumu pārvadājuma maršruti.

7. Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 19. punkts nosaka, ka IVN ziņojumā jāsniedz informācija par paredzētajā darbībā lietotajām ķīmiskajām vielām, to īpašībām, daudzumu un risku videi.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/52/ES (2014. gada 16. aprīlis) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, nosaka pamatmērķi, paredzot apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un ekosistēmu pakalpojumu degradāciju un

tos atjaunot gadījumos, kad tas iespējams. Tostarp Direktīvas preambulas 32., 33. un 34. punktā ietverts princips par nodrošināt, ka sniegtā informācija ir pilnīga un augsta līmeņa kvalitātē.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/es (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu preambulas 2.punktā nosaka ņemt vērā piesardzības principu, jo ietekme uz vidi jāvērtē pēc iespējas agrākā stadija, visas tehniskās plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesu stadijā, lai nenāktos vēlāk labot videi nodarīto kaitējumu.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu **(**REACH) regula un CLP regula (EK) Nr. 1272/2008 pieprasa klasificēt un novērtēt visus bīstamos ķīmiskos savienojumus, tostarp pretapledojuma pārklājumu sastāvdaļas.

Eiropas Padomes Direktiva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris) ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā un Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 6. panta 2. punkts - dalībvalstu pienākums nepieļaut ķīmisko piesārņojumu, kas var kaitēt ūdens ekosistēmām vai Natura 2000 teritorijām.

LR Satversmes ievadā noteikts, ka ikviens rūpējas par sabiedrības kopējo labumu, izturoties atbildīgi pret nākamajām paaudzēm, vidi un dabu. Tiesības dzīvot labvēlīgā vidē primāri aizsargā personu un tās iespējas dzīvot tādā vidē, kurā tā var pilnvērtīgi, cilvēka cieņai atbilstoši funkcionēt un attīstīties. Satversmes 115. pantā noteikto tiesību uz labvēlīgu vidi aizskārums ir tulkojams plaši, ietverot faktiski notiekošās darbības, kas var radīt draudus cilvēku veselībai vai videi, kā arī nākotnē paredzētās darbības. No Satversmes 115. panta izriet prasība visos ar vidi saistītajos jautājumos ņemt vērā ne vien tagadējās paaudzes, bet arī nākamo paaudžu tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. ST ir atzinusi, ka Satversmes 115. pants pirmām kārtām publiskās varas institūcijām uzliek par pienākumu izveidot un nodrošināt efektīvu vides aizsardzības sistēmu.

<u>Kopsakarā ar iepriekš minēto un vēl ņemot vērā, ka ziņojums nesatur:</u>

1) Pilnu un saprotamu informāciju, par plānoto projektu un veiktiem izpetes darbiem, kam būtu jāietver paveikto monitoringu informāciju un lauka izpētes darbu rezultātus, to veikšanas metodiku, to atbilstību ES pastāvošajām prasībām un metodikai.
2) Pilnu iekārtu un to pamatu demontāžas un utilizācijas, grunts sanācijas procesa aprakstu un pamatojumu.
3) pilnu izmantojamo vielu sarakstu (tostarp nanomateriālus un PFAS, ja tādi izmantoti),
4) vides risku kvantitatīvu novērtējumu – emisiju modeļi normālas ekspluatācijas un avārijas scenārijiem (vējš, lietus, noteces virzieni),
5) tehniskos risinājumus notekūdeņu un virszemes noteces savākšanai/attīrīšanai, tostarp:
    a. virszemes notekas izolāciju,
    b. absorbentu vai sorbenta filtru sistēmu parametrus,
    c. monitoringa programmu (paraugu ņemšanas punkti, biežums, rādītāji),
6) Avārijas rīcības plānu ķīmiskās noplūdes gadījumam, saskaņotu ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu,
7) Atkritumu apsaimniekošanas shēmu, kas atbilst MK noteikumu Nr. 1050 " Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu veikšanas kārtība" prasībām un apliecina līgumu ar licencētu bīstamo atkritumu apsaimniekotāju,

un atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3. pantam,

LŪGUMS

1) Atzīt, ka SIA "K2 Ventum" organizētā publiskā apspriešana 2025. gada 30. jūnijā nav notikusi atbilstoši normatīvajiem aktiem un nav uzskatāma par tiesiski derīgu sabiedriskās apspriešanas procedūru;
2) Atzīt, ka SIA K2Ventum IVN ziņojums ir nepilnīgs un sabiedrību maldinošs.
3) atteikt akceptēt SIA" K2 Ventum" sagatavoto IVN ziņojumu.

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu. Lūgums saziņai un dokumentu apritei izmantot elektronisko pastu: